

«27» հունիս 2025թ No 3882-Ղ

«ՀՈԳԵԲԱՆԱԿԱՆ ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԲԺՇԿԻ ԻՆՏԵՐԱԿՏԻՎ ԱՇԽԱՏԱՆՔՈՒՄ.
ՀԱՂՈՐԴԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԷՄՊԱԹԻԱ» ԹԵՄԱՅՈՎ ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ
ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

Հիմք ընդունելով Առողջապահության նախարարի 2019 թվականի ապրիլի 26-ի թիվ 20-Ն հրամանի հավելված 1-ի 15-րդ կետը, ինչպես նաև հաշվի առնելով «Ֆարմ Թրեյնինգ Սենթր» ՍՊԸ տնօրեն Գոհար Հովհաննիսյանի 03.06.2025թ. հայտը՝

Հ Ր Ա Մ Ա Յ ՈՒ Մ Ե Մ

1. Հաստատել 2025 թվականից կրկնողաբար, առցանց («Զում» հարթակ) «Ֆարմ Թրեյնինգ Սենթր» ՍՊԸ կողմից կազմակերպվող «Հոգեբանական հմտություններ բժշկի ինտերակտիվ աշխատանքում. հաղորդակցություն և էմպաթիա» թեմայով դասընթացի ծրագիրը՝ համաձայն հավելվածի:

2. «Հոգեբանական հմտություններ բժշկի ինտերակտիվ աշխատանքում. հաղորդակցություն և էմպաթիա» թեմայով դասընթացի մասնակիցներին շնորհել ՇՄՁ 12 տեսական և 6 գործնական կրեդիտ:

3. Առողջապահության նախարարության քարտուղարության պետ Աստղիկ Առաքելյանին՝ եռօրյա ժամկետում ապահովել սույն հրամանի առաքումը հայտատուին:

4. Սույն հրամանը կարող է բողոքարկվել «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 70-րդ և 71-րդ հոդվածներով սահմանված կարգով և ժամկետներում՝ վարչական կարգով կամ ՀՀ վարչական դատավարության օրենսգրքով սահմանված կարգով և ժամկետներում՝ դատական կարգով:

27.06.2025

X

ԱՆԱՀԻՏ ԱՎԱՆԵՍՅԱՆ

Signed by: AVANESYAN ANAHIT 7103810157

Ա. ԱՎԱՆԵՍՅԱՆ

ԾՐԱԳԻՐ

«ՀՈԳԵՐԱՆԱԿԱՆ ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԲԺՇԿԻ ԻՆՏԵՐԱԿՏԻՎ ԱՇԽԱՏԱՆՔՈՒՄ.
ՀԱՂՈՐԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԷՄՊԱԹԻԱ» ԹԵՄԱՅԻՆ ՎԵՐԱԶԵՐՈՒՄ

2025թ.-ից կրկնողաբար, առցանց («Զույմ» հարթակ)

«Ֆարմ Թրեյնինգ Սենթր» ՍՊԸ

Օր 1		
10:00-11:00	Դասախոսություն Սթրեսի կառավարում ու հոգեբանական վերականգնում՝ երկարաժամկետ ծանրաբեռնվածության պայմաններում: Նպատակ. Սովորեցնել մասնակիցներին՝ ճանաչել երկարաժամկետ սթրեսի նշանները, հասկանալ սթրեսի հոգեֆիզիոլոգիական ազդեցությունները, զարգացնել դիմակայման արդյունավետ ռազմավարություններ, կառուցել սեփական վերականգնման համակարգ՝ պրոֆեսիոնալ և անձնական որակը պահպանելու համար: Բժիշկներն ու բուժաշխատողները պարբերաբար ենթարկվում են երկարաժամկետ սթրեսային ազդեցությունների, ինչպիսիք են՝ բարձր պատասխանատվությունը, ծանր հիվանդների հետ աշխատանքը, գերբեռնված գրաֆիկը, պացիենտների կորուստը կամ ագրեսիվ վարքագիծը: Ակնկալվող արդյունքներ. Մասնակիցները կճանաչեն իրենց սթրեսի ազդանշանները՝ Կսովորեն կիրառել առօրյայում ինտեգրվող արդյունավետ մեթոդներ՝ Կկառուցեն սեփական վերականգնման ներքին մեխանիզմներ՝ Կբարելավեն հուզական դիմացկունությունը և մասնագիտական բավարարվածությունը	Արմինե Հովհաննիսյան
11:00-12:00	Դասախոսություն Քրոնիկ հիվանդություն ունեցող հիվանդների հոգեբանական դիմակայության ծնավորում բժշկի աջակցությամբ: Անհանգստության և դեպրեսիայի դերը անձի հավասարակշռության խախտումների դեպքում Նպատակ. Տալ բժշկական անձնակազմին գիտելիքներ և գործնական հմտություններ՝ ինչպես նպաստել	Արմինե Հովհաննիսյան

	քրոնիկ հիվանդություն ունեցող պացիենտների հոգեբանական դիմակայության ծնավորմանը՝ առանց հոգեբանի պարտադիր ներգրավման, կլինիկական շփման շրջանակներում: Քրոնիկ հիվանդությունները (օրինակ՝ շաքարային դիաբետ, հիպերտոնիա, աուտիզմ) խանգարումներ, կարդիոլոգիական վիճակներ) հաճախ ուղեկցվում են հոգեբանական ծանրաբեռնվածությամբ՝ անկայուն ինքնագնահատական, քրոնիկ տագնապ, դեպրեսիվ միտումներ, հույսի կորուստ, բուժումից հրաժարում: Բժիշկը՝ որպես պացիենտի վստահելի ուղեկից, կարող է առանց հոգեբան դառնալու՝ հզորացնել դիմակայության ներքին ռեսուրսները՝ պարզ և մարդասիրական մոտեցումներով: Ակնկալվող արդյունքներ. Մասնակիցները կկարողանան ճանաչել հիվանդների հոգեբանական արձագանքները Կսովորեն ծնավորել հզորացնող շփում, ոչ թե միայն «տեղեկատվական հաղորդում» Կզարգացնեն հոգեբանական զգայունության և աջակցող խոսքի հմտություններ Կամրապնդեն վստահության և համագործակցության մթնոլորտ հիվանդի հետ հարաբերություններում	
12:00-13:00	Ընդմիջում	
13:00-14:00	Գործնական աշխատանք Նպատակ: Սովորեցնել բժիշկներին ճանաչել սթրեսային արձագանքները և կիրառել արդյունավետ կառավարման մեթոդներ: Ընթացք. - Սթրեսի տեսակների և փուլերի քննարկում - Իրական դեպքերի վերլուծություն (Case Study) - Ռեալաիզմի տեսանկյունից ուսուցում՝ պրոգրեսիվ մկանային թուլացում, շնչառական տեխնիկա - Անհատական սթրեսի կառավարման պլանի ստեղծում Գործնական գործիքներ բժշկի համար Հետազոտական հարցեր՝ - Ի՞նչն է օգնում ձեզ գլուխ հանել դժվարություններից - Ո՞րն է ձեր ուժի աղբյուրը - Ի՞նչն է ձեզ հույս տալիս Պացիենտի փոքր հաղթանակները ընդգծելու հմտություն Վերապատման օրինաչափություն՝ «Պացիենտը ոչ միայն հիվանդ է, այլև մարդ, ով...» Գործնական վարժություն բժիշկների համար Դերախաղ՝ ինչպես փոխանցել հուսադրող ուղերձ հիվանդին	Արմինե Հովհաննիսյան

	«Փոխիր նախադասությունը» վարժություն՝ վախեցնողից դեպի ուժեղացնող «Ձեր վիճակն առաջադիմում է» ... «Մենք տեսնում ենք որոշ փոփոխություններ, և կկարողանանք ճիշտ արձագանքել» Ինքնավերլուծություն՝ «Ես ինչպես եմ արձագանքում պացիենտի հուսալքությանը»	
Օր 2		
10:00-11:00	Ղասախոսություն Էմպաթիայի և սահմանների ճիշտ կառավարում բժշկական պրակտիկայում: Նպատակ. Բժիշկներին և բուժաշխատողներին տրամադրել գործնական գիտելիքներ և ինքնաճանաչման հմտություններ՝ պացիենտների հետ կարեկցող, քայց առողջ ձևով սահմանազատված շփում կառուցելու համար, կակխելու էմոցիոնալ խճճվածությունն ու հուզական այրվածքը (burnout), բարձրացնելու մասնագիտական հաղորդակցության որակը՝ առանց սպառվելու: Ակնկալվող արդյունքներ. Մասնակիցները կկարողանան տարբերել կարեկցանքը և անձնավորումը Կսովորեն ձևակերպել և պահել առողջ սահմաններ առանց կոպիտ կամ չեզոք լինելու Կբարելավեն հաղորդակցության որակը և կկանխեն էմոցիոնալ սպառումը Կունենան գործնական լեզվամշակույթ՝ էմպաթիկ, քայց պաշտպանիչ շփման համար	Աննա Գրիգորյան
11:00-12:00	Ղասախոսություն Հաղորդակցական գործելաոճը բարձր հուզական ծանրաբեռնվածության դեպքերում Նպատակ. Սովորեցնել մասնակիցներին՝ արդյունավետ հաղորդակցվել այն իրավիճակներում, երբ հիվանդը կամ հարազատները գտնվում են բարձր հուզական լարվածության, վախի, կորստի, կամ ագրեսիայի վիճակում, պահպանել պրոֆեսիոնալ ինքնատիրապետում, առանց հաղորդակցության որակը նվազեցնելու, կիրառել կոնֆլիկտազերծման և էմպաթիկ արձագանքի հմտություններ: Ակնկալվող արդյունքներ. Մասնակիցները կճանաչեն հուզական արձագանքների տիպերը և իրենց ազդեցությունը բուժման ընթացքի վրա Կսովորեն կիրառել հուզականորեն անվտանգ շփման հմտություններ Կբարելավեն իրենց անձնական էմոցիոնալ կառավարման կարողությունը ճնշող միջավայրերում Կունենան գործնական նախադասություններ և վարքային մոդելներ՝ նման դեպքերում արձագանքելու համար	Աննա Գրիգորյան
12:00-13:00	Ընդմիջում	

13:00-14:00	Գործնական աշխատանք - ճանաչել էմպաթիայի կարևորությունը բուժական գործընթացում, - զերծ մնալ «էմոցիոնալ խեղդվելուց», - ճիշտ կառուցել մասնագիտական սահմաններ՝ պահպանելով թե՛ հիվանդի, թե՛ իրենց հոգեկան առողջությունը:	Աննա Գրիգորյան
Օր 3		
10:00-11:00	Ղասախոսություն Քաղցկեղով հիվանդների հոգեբանական աջակցություն: Նպատակ. Սովորեցնել մասնագետներին՝ հասկանալ քաղցկեղով հիվանդի ապրումների հոգեբանական փուլերը, ճանաչել և արձագանքել հիվանդի ու ընտանիքի հուզական կարիքներին, կիրառել հոգեբանական աջակցող գործիքներ՝ հուսահատության, վախի, զայրույթի և կորստի պայմաններում՝ առանց հոգեբանի գործառույթն ստանձնելու: Ակնկալվող արդյունքներ. Մասնակիցները կկարողանան ճանաչել քաղցկեղով հիվանդների հոգեբանական վիճակների հիմնական փուլերը Կունենան գործնական բառապաշար և մոտեցումներ հուզական աջակցման համար Կզարգացնեն սահմանների պահպանման, քայց սրտակից շփման հմտություններ Կկարողանան հաղորդակցվել ծանր թեմաների շուրջ առանց հիվանդին հոգեբանական ճնշման ենթարկելու	Մարիամ Մեհրաբյան
11:00-12:00	Ղասախոսություն Բժշկական հետազոտությունների բացասական արդյունքների մասին հիվանդին տեղեկատվության հաղորդման անորոշության, տագնապի հետ աշխատանքի հոգեբանական առանձնահատկություններ: Նպատակ. Հիվանդին թացասական կամ խիստ անորոշ տեղեկատվություն հաղորդելիս բժշկական անձնակազմին տրամադրել հոգեբանական և հաղորդակցման հմտություններ, որոնք կօգնեն կառավարել սեփական տագնապը, նվազեցնել հաղորդակցության ընթացքում հիվանդի ու իր մոտ առաջացող սթրեսը, ստեղծել թաց, հարգալից և աջակցող միջավայր: Ակնկալվող արդյունքներ. Մասնակիցները կկայացնեն հստակությունը հաղորդման մեջ՝ նվազեցնելով խոսքի անհասկանալիությունը Կբարելավեն սեփական հոգեբանական կայունությունը՝ տագնապի և սթրեսի պայմաններում Կսովորեն սատարել հիվանդի հուզական ծանր վիճակին՝ առանց անձնական ներգրավվածության կամ սպառման	Մարիամ Մեհրաբյան

	Կունենան գործնական գործիքներ՝ բարդ իրավիճակների արդյունավետ կառավարումն ապահովելու համար	
12:00-13:00	Ընդմիջում	
13:00-14:00	Գործնական աշխատանք Նպատակ: Ձարգացնել բժիշկների հաղորդակցական հմտությունները, խորացնել վստահություն ձևավորելու կարողությունը հիվանդի և բժշկի միջև: Ընթացք. - Ներածություն հիվանդի հոգեբանության և վստահության կառուցման գործընթացի վերաբերյալ - Դերային խաղեր (բժիշկ-հիվանդ սցենարներով) - Հետադարձ կապ՝ արդյունավետ և անարդյունավետ հաղորդակցության տարբերակների վերլուծություն - Աշխատանք հաղորդակցության 4 մակարդակների վրա՝ վերբալ, ոչ վերբալ, կոնտեքստ, ենթատեքստ	Մարիամ Մեհրաբյան
Օր 4		
10:00-11:00	Դասախոսություն Բարդ, ագրեսիվ հիվանդների հետ աշխատանք: Նպատակ. Սովորեցնել մասնագետներին՝ ճանաչել ագրեսիայի տարբեր տեսակները և պատճառները, զարգացնել արդյունավետ հաղորդակցական հմտություններ՝ ագրեսիվ վարքագծին հակազդելու համար, պահպանել անձնական անվտանգությունը և հոգեբանական կայունությունը բարդ իրավիճակներում, կանխել կոնֆլիկտներ և ապահովել անվտանգ և հարգալից միջավայր: Ակնկալվող արդյունքներ. Մասնակիցները կճանաչեն ագրեսիայի ձևերը և դրանց հոգեբանական հիմքերը Կսովորեն գործնական հաղորդակցական տեխնիկաներ բարդ հիվանդների հետ աշխատանքի համար Կզարգացնեն սեփական ինքնատիրապետման և անվտանգության պահպանման հմտությունները Կկարողանան կանխել և մեղմել կոնֆլիկտային իրավիճակները արդիֆեսիոնալ կերպով	Լուսինե Գրիգորյան
11:00-12:00	Դասախոսություն Ֆոբիաներ ունեցող հիվանդների հետ աշխատանք /հաբերից, ասեղներից, սպիտակ հագուստից, բժշկից վախեր/: Նպատակ. Սովորեցնել մասնագետներին՝ ճանաչել և տարբերակել ֆոբիաների տեսական հիմքերը և դրանց հիմնական տեսակները, հասկանալ ֆոբիաների ազդեցությունը հիվանդի բուժման ընթացքի վրա,	Լուսինե Գրիգորյան

	կիրառել հաղորդակցման և աջակցման տեխնիկաներ՝ ֆոբիաներ ունեցող հիվանդների հետ աշխատանքում, նվազեցնել հիվանդի տագնապն ու վախը բժշկական միջավայրում: Ակնկալվող արդյունքներ. Մասնակիցները կսովորեն ճանաչել ֆոբիաների հիմնական ձևերը և նրանց ազդեցությունը հիվանդի վրա Կզարգացնեն հաղորդակցման և հուզական աջակցման հմտություններ ֆոբիաներ ունեցող հիվանդների հետ աշխատելիս Կկարողանան կիրառել հոգեբանական և վարման տեխնիկաներ վախի մեղմման համար Կբարելավեն իրենց մոտեցումը՝ ապահովելով ավելի արդյունավետ և հոգատար բուժում	
12:00-13:00	Ընդմիջում	
13:00-14:00	Գործնական աշխատանք Նպատակ: Սովորեցնել բժիշկներին կառավարել կոնֆլիկտային և հուզականորեն ծանր իրավիճակները առանց մասնագիտական դեֆորմացիայի: Ընթացք. - Տեսական մոդելներ՝ Թոմաս Կիլմանի կոնֆլիկտների մոդել, Դեյվիդ Բեռնի հաղորդակցության մեթոդներ - Վերլուծական աշխատանքներ՝ ագրեսիայի պատճառները բժշկի նկատմամբ - Դերային խաղեր՝ հակասական իրավիճակների լուծում - Անհատական վարքային ռազմավարությունների մշակում Պատասխանատվության ընդունումը Պատասխանատվություն կրել սեփական արարքների համար Ցանկացած նկրտիկ վիճակի զարգացման մեխանիզմները կապված են այն բանի հետ, որ անձը ի վիճակի չէ ամբողջությամբ պատասխանել իր համար: Գեշտալտ թերապիան փոխում է սեփական անձի և ուրիշների աղճատված ընկալումը՝ ազդելով անձի հաղորդակցական վարքի և խմբի անդամների խոսքի կառուցվածքի վրա:	Լուսինե Գրիգորյան
Օր 5		
10:00-11:00	Դասախոսություն Հուզական այրում (burnout): Նպատակ. Սովորեցնել մասնակիցներին՝ ճանաչել հուզական այրման նախաշանքները՝ իրենց և գործընկերների մոտ, հասկանալ դրա առաջացման մեխանիզմներն ու ռիսկերը, ձեռք բերել կանխարգելման և հաղթահարման գործնական մեթոդներ՝ պահպանելով մասնագիտական արդյունավետությունն ու հոգեկան կայունությունը:	Կիմա Գևորգյան

	Ակնկալվող արդյունքներ. Մասնակիցները կսովորեն տարբերել հուզական այրման նախանշաններն ու պատճառները Կունենան գործնական մեթոդներ՝ սեփական հուզական ռեսուրսները կառավարելու համար Կկարողանան մշակել անհատական կանխարգելման ռազմավարություն Կխթանվի թիմային հոգատարության և հոգեկան կայունության մշակույթ	
11:00-12:00	Դասախոսություն «Հոգեկան առողջության պահպանում բժիշկների համար: Նպատակ. Սովորեցնել բուժաշխատողներին՝ ճանաչել հոգեկան ծանրաբեռնվածության նախանշանները իրենց մոտ, գիտակցել հոգեկան առողջության պահպանումը որպես մասնագիտական պատասխանատվություն, կիրառել վերականգնման և հոգեկանի պահպանման գործնական մեթոդներ առօրյա պրակտիկայում: Ակնկալվող արդյունքներ. Մասնակիցները կճանաչեն հոգեկան ծանրաբեռնվածության նշանները Կզարգացնեն ինքնագնահատման և հոգեկան վերականգնման հմտություններ Կունենան գործնական միջոցներ՝ հոգեկան առողջությունը պաշտպանելու համար Կբարձրանա իրենց պատասխանատվության գիտակցումը՝ հոգատարությունը նախ սկսելով իրենցից	Կիմա Գևորգյան
12:00-13:00	Ընդմիջում	
13:00-14:00	Գործնական աշխատանք Նպատակ. Ճանաչել և կանխել հուզական այրումը, ինչպես նաև զարգացնել ինքնախնամքի և ռեսուրսների վերականգնման մեխանիզմներ: Ընթացք. Տեսություն՝ Burnout-ի փուլերը, ռիսկի գործոններ Թեստավորում՝ անհատական գնահատում (Maslach Burnout Inventory կամ նմանատիպ) Խմբային քննարկում՝ ինչն է ձեզ այրում, ինչպես եք վերականգնվում Մարմնային և հոգեկան ռեսուրսների վերականգնման գործնական վարժություններ (շնչառություն, միկրոպատառումներ, մեդիտացիա) Խարիսխ: ՆԼԾ-ում խարիսխը դա գիտակցված կամ չգիտակցված ուժեղ պայմանական ռեֆլեկտորային կապի հաստատումն է:	Կիմա Գևորգյան
Օր 6		
10:00-11:00	Դասախոսություն Հոգեբանական աջակցության հիմունքներ պալիատիվ հիվանդների: Նպատակ.	Արկադի Մեհրաբյան

	Սովորեցնել պալիատիվ խնամքի ոլորտի մասնագետներին (բժիշկներ, բուժքույրեր, սոցաշխատողներ, հոգեբաններ)՝ ճանաչել մահվան մոտեցման փուլում գտնվող հիվանդի հոգեբանական կարիքները, կիրառել պարզ, բայց գործուն հուզական աջակցման մեթոդներ, պահպանել սեփական հոգեկան հավասարակշռությունն ու մասնագիտական սահմանները: Ակնկալվող արդյունքներ. Մասնակիցները կճանաչեն պալիատիվ հիվանդների հիմնական հոգեբանական կարիքները Կունենան գործնական հաղորդակցման և հուզական աջակցման հմտություններ Կկարողանան օգնել հիվանդին պահպանել արժանապատվությունը և իմաստը կյանքի վերջում Կծանոթանան սեփական ինքնակարեկցության և սահմանների պահպանման մեթոդների հետ	
11:00-12:00	Դասախոսություն Պալիատիվ հիվանդների ընտանիքի անդամների հետ աշխատանքի հոգեբանական առանձնահատկություններ: Նպատակ Սովորեցնել պալիատիվ խնամքի մասնագետներին՝ հասկանալ ընտանիքի անդամների հուզական արձագանքներն ու կարիքները, ճիշտ և կարեկցանքով հաղորդակցվել ծանր փուլում գտնվող ընտանիքների հետ, պահպանել մասնագիտական սահմանները՝ չկորցնելով մարդկային ներկայությունը: Ակնկալվող արդյունքներ. Մասնակիցները կճանաչեն ընտանիքի անդամների բնական հուզական արձագանքները Կսովորեն արդյունավետ հաղորդակցման ձևեր տարբեր իրավիճակների համար Կկարողանան լինել կարեկցող, բայց կայուն մասնագետներ Կբարելավեն իրենց աշխատանքը՝ որպես միջանկյալ օղակ հիվանդի և ընտանիքի միջև	Արկադի Մեհրաբյան
12:00-13:00	Ընդմիջում	
13:00-14:00	Գործնական աշխատանք Կոզնիտիվ վառքաբանական հոգեթերապիա: Նպատակ " Օգնել հիվանդին ճանաչել և վերափմաստավորել բացասական մտքերը, որոնք առաջանում են կյանքի վերջին փուլում: " Խթանել հուզական կայունություն, հույսի և իմաստավորման զգացում: " Բարելավել ինքնազգացողությունն ու կյանքի որակը նույնիսկ ծանր ախտորոշման պայմաններում	Արկադի Մեհրաբյան

Թիրախային լսարան՝ ավագ և միջին բուժաշխատողներ
Մասնակիցների ակնկալվող թվաքանակ՝ 50 հոգի: